

Innspill til byutredning Trondheims-området

Syklistforeningen ble grunnlagt i 1947 er en landsdekkende medlemsorganisasjon for hverdags- og rekreasjonssyklister. I snart 80 år har vi vært en pådriver for bedre sykkelforhold i Norge. I dag har vi 8000 medlemmer og 19 lokallag over hele landet.

Syklistforeningen takker for muligheten til å gi innspill til byutredningen for Trondheimsområdet. Utredningen er et viktig kunnskapsgrunnlag for reforhandling av byvekstavtalen, der målet er at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykling og gange – det såkalte nullvekstmålet.

Vi er glade for at utredningen viser at nullvekstmålet kan nås i Trondheims-området. Syklistforeningen mener en viktig forutsetning for dette er at sykkel må få en tydeligere og mer systematisk plass i både planlegging og virkemiddelbruk.

Erfaring fra både Norge og andre land viser at økt sykkelbruk først kommer når infrastrukturen oppleves som trygg, sammenhengende og effektiv. I Trondheimsområdet må derfor utbygging av et sammenhengende sykkelveinett prioriteres høyt i alle sentrale transportkorridorer og mellom viktige målpunkt som boligområder, arbeidsplasser, skoler og kollektivknutepunkter. Fragmenterte løsninger eller enkeltstrekninger gir begrenset effekt på transportmiddelfordelingen.

Transportmodellene som ligger til grunn for byutredningen og senere beslutninger bør i større grad fange opp potensialet for sykling, særlig for korte og mellomlange reiser i byområder. Dersom sykkel undervurderes i modellene, risikerer man at tiltak som kan gi betydelig effekt på transportmiddelfordelingen ikke blir tilstrekkelig prioritert.

Det er behov for sterkere fagmiljøer og økt kompetanse om sykkelplanlegging i stat, fylke og kommune. Samtidig må virkemidlene som brukes i planlegging og gjennomføring av sykkelinfrastruktur videreutvikles, slik at utbygging av effektive og brukervennlige sykkelveinett kan skje raskere og med høyere kvalitet.

For at sykling skal få reell gjennomslagskraft, må planleggingen i større grad ta utgangspunkt i sykkel som transportform, og syklistere må gis tydelig prioritet i byenes transportårer. I dag gjenspeiles dette verken i lovverk eller i kulturen i samferdselsmiljøene i Norge. Dette kan imidlertid endres gjennom en tydelig nasjonal satsing, sterkere krav i forhandlingene om byvekstavtaler og sterkere fagmiljøer med sykkelkompetanse. Vi mener det er på tide at Regjeringen nå må starte arbeidet med å etablere en ny nasjonal sykkelstrategi. Dersom oppmerksomheten ensidig rettes mot kollektivtransport og reduksjon av bilbruk, uten tilsvarende prioritering av sykkel, vil vi neppe se en vesentlig økning i sykkelandelen.

Syklistforeningen ber om at det utarbeides et sterkt aktivt delmål om at hele Trondheims-området skal ha vekst i sykkeltrafikk, dette for å få en tydelig regional kraft gjennom byvekstavtalen for å tilrettelegge for aktiv transport som sykling og gange. Det

må etableres en fordelingsnøkkel, hvor en større del av pakken går til nettopp denne transportformen.

Vi mener også rapporten må peke tydeligere på hele det samfunnsøkonomiske aspektet ved økt sykling. Det er enorme helsegevinster knyttet til økt sykkelbruk for den enkelte og for den samlede folkehelsen. Helsedirektoratet har f.eks. lansert en kalkulator som viser den totale besparelsen i helseutgifter når stadig flere sykler eller går. Disse tallene må også hensyntas i rapporten. I tillegg til gevinster knyttet til bedre luftkvalitet, tryggere nærmiljø og mindre klimagassutslipp.

For å få til en økt sykkelandel så må tiltakene være sektor- og nivåoverskridende. For eksempel gjennom en mer offensiv skattepolitikk hvor el-sykler blir fritatt for moms på samme måte som el-bilene (noe som har fungert som et meget godt virkemiddel). Et annet tiltak er å få til en økt innsats fra politiet i bekjempelsen av sykkeltyveri. Vi vet (med bakgrunn i vår egen nasjonale sykkelundersøkelse) at frykten for å bli utsatt for sykkeltyveri er en av de største barrierene for folk til å velge sykkel.

For å øke sykkelandelen er det også nødvendig med tiltak utenfor selve transportinfrastrukturen. Arbeidsplasser, skoler og offentlige virksomheter bør i større grad legge til rette for sykling gjennom god sykkelparkering, garderober og andre praktiske fasiliteter. Syklistforeningens ordning *Sykkelvennlig arbeidsplass* er et konkret verktøy som kan bidra til dette.

Syklistforeningen mener at en tydeligere prioritering av sykkel vil bidra til å nå nullvekstmålet, samtidig som det gir gevinster for klima, folkehelse, bymiljø og framkommelighet.